

Ko je zarja zagorela . . .

Ko je zarja zagorela
nad gorami
in so po ravninah zablesteli
sveti hrami,
smo zapeli v srcih —
Aleluja!

Jutro se je prismejalo :
Ej, Vstajenje!
Sreča se je nasmehnila,
hrepenenje
čudovito v dušah
se prebuja . . .

Polne čaše so veselja
in radosti,
stvarstvo božje večno lepo
čar mladosti
in svoj čar ljubezni
nam ponuja . . .

VINKO BITENC

A. Sič

ZVEZDA

Vzemi štiri okrogle zobotrebece in jih na lomi po sredi ter stisni dobljena konca (kraka) skupaj. Ko ju izpustiš, se odmakneta drug od drugega tako, da tvorita obliko tiskane črke V (= vilice). (Glej spodnjo sliko 1.)

Položi potem vse štiri »vilice« (1., 2., 3., 4.) na mizo ali kako drugo gladko podlago (krožnik) tako, da dobiš lepo simetrično obliko, kakršno vidiš na sliki 2. Nato kani eno, če treba tudi dve, tri kapljice vode na stikajoče se vrhove teh »vilic«, torej v sredo te geometrične oblike in opazuj, kaj se bo zgodilo.

Prav kmalu boš opazil, da se prično kraki vseh štirih zobotrebcev odmikati drug od drugega (črka V postaja zgoraj širša) in se približevati sosednjim krakom. Dobil si obliko, ki jo vidiš na sliki 3.

To razkoračenje posameznih krakov pa se nadaljuje in končno nastane krasna »zvezda«, slika 4. — Poskusi in zadovoljen boš!

*

Razlaga. Les ob lomu (pri c) se prične od vpite vode napenjati, zahteva čedalje več prostora, zato odriva svoje sosednje delce (vlakne) in jih prisili, da se čedalje bolj odmikajo drug od drugega. Ta raztezalna sila je tako velika, da so ljudje, preden so še poznali smodnik (v Evropi v 14. veku) razkosavali velike skale na ta način, da so v njih razpoke ali nalašč v ta namen izdolbene luknje zabijali mehak, suh les ter ga zalivali z vodo. Les se je jel tako raztezati, da je kmalu razgnal skalo na zaželeno drobne kose.

